

Forbes, Graeme S.

Nemzeti emlékezet és digitális hozzáférés: Az elektronikus dokumentumok köteleespéldá- nyainak helyzete az Egyesült Királyságban

*A köteleespéldány elve tökéletesen működött négy évszázadon keresztül. A kiadók beszo-
gáltatták kiadványaikat a kijelölt könyvtáraknak, amelyek elérhetővé tették azokat regisztrá-
lált felhasználók számára, s őrizték őket generációkon keresztül, így a dokumentumok a
nemzeti örökség részévé váltak. De hogyan működik mindez a XXI. században? Hogyan
tudjuk begyűjteni, megőrizni és szolgáltatni az elektronikus dokumentumokat? A brit meg-
oldást mutatja be Graeme S. Forbes írása.*

Köteleespéldány-szabályozás az Egyesült Királyságban

Az Egyesült Királyság köteleespéldány-rendszerének alapja a 2003. évi *Legal Deposit Libraries Act*¹, amely megerősítette az 1911-es *Copyright Act* rendelkezését a köteleespéldányra jogosult könyvtárak tekintetében. A jogszabály rendelkezése alapján hat könyvtár részesül a köteleespéldányokból: a *British Library (BL)*, a *Skót Nemzeti Könyvtár*, a *Walesi Nemzeti Könyvtár*, az oxfordi *Bodleian Library*, a cambridge-i *Egyetemi Könyvtár*, és kölcsönös megállapodás alapján a dublini *Trinity College Könyvtára*, amely a 2000-ben hatályba lépett *Copyright and Related Rights Act*² jogszabály alapján jogosult köteleespéldányokra.

A British Library

Az Egyesült Királyságban működő kiadók kötelesek minden egyes kiadványból, a megjelenést követő egy hónapon belül, egy példányt ingyenesen beszo-
gáltatni a British Library-nak. A beérkezés tényét a könyvtár *Köteleespéldány Irodája (Legal Deposit Office)* (korábbi nevén: *Copyright Receipt Office*) regisztrálja.

Köteleespéldányra Jogosult Könyvtárak Ügynöksége

A jogszabályban megnevezett további öt könyvtárnak joga van arra, hogy – a megjelenést követő egy éven belül – ingyenesen bekérje az egyes kiadványokat. A gyakorlatban azonban a kiadók többsége a megjelent kiadványokat eleve elküldi

mind a hat könyvtárnak, még mielőtt azokra kérés érkezne hozzájuk.

Míg a British Library a példányokat közvetlenül a Köteleespéldány Irodán keresztül kapja, a többi könyvtár kéréseit egy ügynökség, a *Köteleespéldányra Jogosult Könyvtárak Ügynöksége (Agency for Legal Deposit Libraries, ALDL)*³ intézi, amely 2009 óta Edinburghban, a Skót Nemzeti Könyvtárban működik.

A köteleespéldányra jogosult könyvtárak közös katalogizálási programja

A hat köteleespéldányra jogosult könyvtár szorosan együttműködik a Brit-szigeteken megjelent kiadványok regisztrációjában és feldolgozásában. Együttműködésük alapja egy kölcsönös megállapodáson alapuló *Közös Katalogizálási Program (Shared Cataloguing Programme)*⁴, melynek keretében a könyvtárak megosztják egymás közt a beérkező új kiadványok feldolgozásával kapcsolatos feladatokat. A program célja, hogy maximalizálja a *Brit Nemzeti Bibliográfia (British National Bibliography, BNB)* folyamatosságát, minőségét és lefedettségét, ezáltal biztosítva a lehető leghatékonyabb bibliográfiai kontrollt a brit és ír kiadványok felett.

A megállapodás szerint a különböző típusú nyomtatott könyveket más és más könyvtár dolgozza fel: a Skót Nemzeti Könyvtár felelős például a skót

* Készült a LIBER 41. Éves Konferenciáján, 2012. június 29-én Tartuban elhangzott előadás alapján.

megjelenésekért, a gael (kelta) nyelvű kiadványok feldolgozásáért, illetve azoknak a műveknek a katalógizálásáért, amelyek címe 'G' betűvel kezdődik. A program keretében a kiadványok 70%-át a British Library, a maradék 30%-ot a többi könyvtár megosztva dolgozza fel.

A könyvtárak a katalógusrekordokat MARC21 formátumban, az amerikai katalógizálási szabályok (*Anglo-American Cataloguing Rules, AACR*) alapján készítik, a nevekből és a tárgyszavakból ellenőrzött egységes besorolási állományokat (*authority files*) építenek, majd a rekordokat FTP-n keresztül elküldik a British Library-be. Itt a *Dewey Decimal Classification* rendszer segítségével tovább finomítják a tartalmi feltárást, s ezt követően teszik elérhetővé a rekordot a Brit Nemzeti Bibliográfiában.

A közös katalógizálási program jelenleg átalakítás alatt áll. Ennek oka az AACR-ről az *RDA (Resource Description and Access)*⁵ szabványra való áttérés, valamint egy osztott adatmodell bevezetésének, illetve annak a szándéka, hogy a rendszer által biztosított lefedettséget más kiadványtípusokra is bevezessék.

Az elektronikus kiadványok beszolgáltatásának jelenlegi rendszere

A 2003. évi köteleispéldány törvény azon túl, hogy megerősítette a korábbi jogszabály rendelkezéseit a nyomtatott kiadványokra vonatkozóan, az alapelveket kiterjesztette az elektronikus kiadványokra is. Nem léptette hatályba ugyanakkor az e-kiadványok beszolgáltatási kötelezettségét – erről egy alacsonyabb szintű jogszabály rendelkezik majd. *A nem nyomtatott, köztük a digitális – különféle hordozható eszközökön megjeleníthető vagy online elérhető – kiadványok beszolgáltatására vonatkozó jogszabály megalkotása a Kulturális, Média és Sport Minisztériumra (Secretary of State for Culture, Media and Sport, DCMS)*⁶ mint illetékes hatóságra vár.

2005 szeptemberében a brit kormány létrehozott egy tanácsadó testületet *Legal Deposit Advisory Panel* néven, amely 2009-ben javaslatot terjesztett elő a hordozható eszközökön megjeleníthető tartalmak beszolgáltatására, illetve a weboldalak és elektronikus dokumentumok aratásának és archiválásának megoldására vonatkozóan. A kormány egy, a javaslatról 2009 decembere és 2010 márci-

usa között lefolytatott széles körű konzultációt követően megjelentette jogszabálytervezetét. A tervezetről való újabb konzultáció (2010. szeptember – 2011. január között⁷) nem adott elegendő információt a kiadóknak fizetendő díjakkal kapcsolatban, így további társadalmi egyeztetést indítottak 2012 februárjában⁸.

A jogszabály megjelenésének kéسدelme, természetesen, érinti a köteleispéldányra jogosult könyvtárakat is, s levelek, újságcikkek sokaságát eredményezte. A British Library, a Skót Nemzeti Könyvtár és a Walesi Nemzeti Könyvtár vezetője közös cikket jelentetett meg például a *The Times*-ban, megállapítva a következőket:

Az Egyesült Királyság számos fejlett országhoz képest lemaradt a web archiválását illetően. A 2003-as törvény hatályba lépésének csúszása azt jelenti, hogy az olyan jelentős eseményekkel kapcsolatos webes tartalmak, mint a 2005. július 7-ei terrorcselekmény, a 2010-es általános választások vagy a királyi esküvő, a 2011. évi skót parlamenti választások, mára gyakorlatilag elvesztek. S a jövő kutatói joggal kérdezhetik majd azt is, hogy miért van olyan kevés digitális rekord a londoni olimpiáról vagy a királynő gyémánt jubileumának ünnepeiről.

[Ezért] azonnali cselekvésre ösztönözzük a kormányt a vonatkozó jogszabályok hatályba léptetése ügyében. Minden további késlekedés azt jelenti, hogy mind több és több anyag tűnik el a digitális fekete lyukban, s ez nemzeti örökségünket veszélyezteti⁹.

A könyvtárak továbbra is azt remélik, hogy a törvény 2013. április 1-jével hatályba lép.

A jogszabály hatálya

A készülő jogszabály hatálya a *.uk* doménű weboldalakra, a webalapú kiadványokra, az elektronikus könyvekre és e-folyóiratokra terjed majd ki, s nem lesz érvényes az Egyesült Királyságon kívül megjelent kiadványokra, hangzó anyagokra, videókra és szoftverekre, kivéve, ha azok *tartalmuk alapján* a jogszabály hatálya alá tartoznak. A könyvtárak remélték, hogy a PDF formátumú újságokra is kiterjed majd a szabályozás, de mivel a lapok nem ebben a formátumban jelennek meg, várhatóan kimaradnak a törvény hatálya alól.

Az elektronikus kiadványok kötelesepéldány-rendszerének megvalósítása

Míg a jogszabályalkotás csúszik, jó ütemben halad előre a törvény gyakorlatban való alkalmazásának, az ehhez szükséges feltételrendszernek a kialakítása.

A rendszer megvalósításának egyik sarokköve a *Joint Committee on Legal Deposit (JCLD)*¹⁰ nevű, a kiadók és a könyvtárak képviselőiből álló bizottság, amelynek fő feladata, hogy kialakítsa a bevezetéshez szükséges szabályozókat, például definíciók, területi érvényesség, egyeztetési mechanizmusok stb.

A megvalósítást előkészítő másik testület a *The Legal Deposit Libraries Implementation Group (LDLIG)*, amely a hat kötelesepéldány-jogosultsággal rendelkező könyvtár képviselőiből áll, s feladata a megosztott infrastruktúra kialakításával foglalkozó kisebb munkacsoportok irányítása és ellenőrzése.

A British Library *Digitális Könyvtár Programja (Digital Library Programme)*¹¹ keretében tíz különböző kötelesepéldány-projekt folyik párhuzamosan, amelyek összességében a probléma valamennyi területét érintik a begyűjtéstől, a tároláson át a hozzáférésig.

A legfontosabb ezek közül az ún. *Strategic Ingest Platform*¹², amelynek célja egy egységes, automatikus, hatékonyan működő platform kialakítása a digitális tartalmak és kapcsolódó metaadataik kezelésére, majd mindezeknek a Yorkshire-ben működő *Digitális Könyvtári Rendszerbe (Digital Library System)* való betöltésére. A rendszer képes lesz arra, hogy havonta több millió tételt feldolgozzon, majd tükrözve elérhetővé tegyen – a yorkshire-i központ mellett – a BL londoni székhelyén, a Walesi Nemzeti Könyvtárban, valamint a Skót Nemzeti Könyvtárban, vagyis azokon a helyeken, amelyek a megőrzés biztonságát és az ellátás folyamatosságát hivatottak szavatolni. (Egy másik projekt¹³ mindeközben a BL Digitális Könyvtári Rendszerének felülvizsgálatát végzi, s ajánlásokat tesz a fejlesztésekre vonatkozóan.)

Weboldalak és webes kiadványok

A brit könyvtárak – részben egymástól függetlenül, önállóan, részben pedig a *United Kingdom Web*

*Archive (UKWA)*¹⁴ nevű projekt keretében – 2004 óta archiválják a .uk doménű weboldalakat, azok közül is a kutatás számára értékkel bírót, illetve a brit társadalomtörténettel és kulturális örökséggel kapcsolatos honlapokat. A készülő törvény értelmében a könyvtárak valamennyi, .uk doménnel rendelkező weboldal archiválását magukra vállalják, megteremtve így a kötelesepéldány-jogszabályok által valaha létrehozott gyűjtemények legnagyobbikát. Annak biztosítására, hogy valóban képesek legyenek a honlapok összegyűjtésére és archívumba töltésére, két projektet is útjára indítottak, köztük egy olyat, amely az automatikus gyűjtés (web crawling) módszerét építi rendszerbe. A projektek további célja, hogy biztosítsák az archivált weboldalak hozzáférhetőségét, s teljes szöveggű kereshetőségét a Digitális Könyvtári Rendszerben.

Míg a *UK Domain Crawl Pilot Project*¹⁵ a weboldalak tömeges aratásának és archiválásának képességét kívánja lehetővé tenni, egy másik projekt, a *Document Harvesting Pilot*¹⁶ keretében olyan technikákat és rendszereket igyekeznek kifejleszteni, amelyek az egyes dokumentumok, köztük speciális webtartalmak (pl. honlapokon publikált cikkek) aratását és letöltését teszik egyszerűbbé – beleértve az *ingyenes* és *fizetős* dokumentumokat, illetve webtartalmakat is. A fizetős dokumentumok esetében az elérhetőséget a kiadók által adott jelszavak, belépési kódok, azonosítók, vagy más, az aratás érdekében történő hozzáférést lehetővé tevő eszközök biztosítják majd.

A fejlesztések kiterjednek azokra a biztonsági megoldásokra is, amelyekkel a kiadói weboldalak nyilvánosság számára zárt területeihez is hozzáférést adó belépési tanúsítványok védelmét szolgálják, biztosítva a szabályzatokban meghatározott célú hozzáférések kizárólagosságát.

Elektronikus folyóiratok

A jogszabály hatálya alá eső dokumentumok másik fő csoportja az e-folyóiratok kategóriája. 2009 októberében egy részletes felmérés készült az e-folyóiratokkal kapcsolatban, s a vizsgálat azzal a javaslattal zárult, hogy az XML folyóiratok feldolgozását egy harmadik fél bevonásával kell megoldani. A választás – egy közbeszerzési eljárás keretében – a *Portico*¹⁷ nevű cégre esett, amellyel együttműködésben egy projektteam¹⁸ ma is dolgozik a szolgáltatás kialakításán.

A kisebb kiadóknak, illetve azoknak, amelyek nem akarnak a Portico-n keresztül tartalmakat szolgáltatni, egy ún. *Kiadói Portál (Publisher Portal)* készül¹⁹, amely egységes felületet kínál majd a beszállításra. Ezen keresztül kapják majd meg a könyvtárak a kiadók digitális tartalmait, s továbbítják azokat a Digitális Könyvtári Rendszerbe.

A portál a kiadókat mint potenciális beszállítókat is tájékoztatja a kötelezpéldány-regisztrációról, s különböző lehetőségeket kínál a beadásra. A gyakorlatban azonban az valószínűsíthető, hogy a kiadók addigra már kapcsolatban állnak majd a kötelezpéldányra jogosult könyvtárakkal, közvetlenül beszélnek majd meg velük a teendőiket, különösen abban az esetben, ha egy adott tartalom többféle formátumban is elérhető. (Kezdetben a portál csak néhány formátumot támogat majd, pl. a PDF-et az e-folyóiratok, az ePub-ot pedig az e-könyvek esetében.)

Sajnálatos, hogy a törvény értelmében a kiadók nem kötelezhetők arra, hogy metaadatokat is szolgáltatassanak az elektronikus dokumentumokhoz, de a könyvtárak mindenképpen erre fogják ösztönözni a szolgáltatókat, megkönnyítendő így az elektronikus tartalmak feldolgozását.

Az alkalmazást néhány kiadó már önkéntes alapon teszteli (*Voluntary Deposit Publishers, VDEP*)²⁰; a Skót és a Walesi Nemzeti Könyvtár pedig – a kiválasztott kiadókkal történő megállapodást követően – már tölti be a tartalmakat a Digitális Könyvtári Rendszerbe.

Beadáskor a portál

- ellenőrzi (validálja) a beszállítást;
- azonosítja a formátumot;
- vírusellenőrzést végez a dokumentumon;
- visszajelzést küld a beszállítónak;
- abban az esetben, ha a beadást valamiért vissza kell utasítania, tanácsokat ad a kiadónak ahhoz, hogy a következő alkalommal mit csináljon, hogyan járjon el a sikeres beszállítás érdekében;
- ellenőrzi a metaadatok minőségét;
- betölti a beadott dokumentumot a Digitális Könyvtári Rendszerbe.

Amíg nem működik megbízhatóan a DLS-be történő betöltés folyamata, a tartalmak egy ideiglenes tárbá kerülnek, s tükrözve megjelennek a másik három oldalon is. Ehhez, a validáláshoz, illetve a beadásra várakozó dokumentumok kezeléséhez,

tárolásához megfelelő nagyságú tárolókapacitást kell kialakítani a portálon.

A DLS-be való áttöltést követően a kiadó újabb értesítést kap a rendszertől, ezáltal a sikeres beszállítás tényéről.

Elektronikus könyvek

A tartalmak utolsó csoportja a rendkívül gyorsan növekvő piaci szegmenst képviselő e-könyvek. A monográfiák elektronikus formátumban történő kiadása az e-könyvolvasók és tabletek elterjedésével, illetve az e-könyveket elérhetővé tevő portálok (Kindle Store – Amazon; iBookstore – Apple) népszerűségének növekedésével arányosan folyamatosan növekszik. Az *eBooks Ingest Pilot* elnevezésű projekt²¹ egy, az elektronikus könyvek gyűjtésével, beszerzésével, feldolgozásával és elérhetővé tételével kapcsolatban próbál stratégiát kialakítani. További feladat az egyes címek általános e-könyvformátumokba (pl. ePub) való betöltésének megoldása (l. a jogtulajdonos kiadó saját formátumai vagy a speciálisan egy-egy e-könyvolvasóra kialakított formátumok).

Az elektronikus tartalmakhoz való hozzáférés

A begyűjtés és a megőrzés mellett a harmadik megoldandó feladat a hozzáférés biztosítása, az elektronikus tartalmak szolgáltatása, ami, valljuk be, nem egyszerű feladat. (Ironikus, hogy sokkal többet tehetnénk e téren, mint amit a törvény megenged majd.)

A feladat megoldása során²² számos kihívással szembesült a hat, kötelezpéldányra jogosult könyvtár, különös tekintettel azokra a hozzáférési korlátozásokra, amelyek tiltják a tartalmak digitális másolását, s korlátozzák a nyomtatható oldalak, illetve az egyidejű hozzáférések számát a letéti könyvtárak felhasználói számára.

Kezdetben az tűnt jó megoldásnak, hogy az olvasótermekben olyan lebutított számítógépeket helyeznek el az elektronikus tartalmak elérésére, amelyeken le van tiltva a másolás és a nyomtatás lehetősége. A konkurens felhasználások kiküszöbölésére az a beállítás tűnt alkalmasnak, hogy egy adott dokumentumot a megnyitását követő 12 órán belül nem lehetett újra megnyitni (ez a gyakorlatban sokszor a fájl aznapra való teljes blokkol-

lását jelentette). Mivel egyik megoldás sem hozott kielégítő eredményt, más lehetőség után kellett nézni, mégpedig egy közbeszerzési eljárás keretében.

A felhívásra azonban nem érkezett elfogadható ajánlat, így a British Library egy saját megoldás kifejlesztése mellett döntött néhány kiválasztott szolgáltató közreműködésével. A probléma tanulmányozását követően láthatóvá vált, hogy a költséghatékonyság szempontjából is legjobb megoldást a virtuális távoli hozzáférés kialakításában kell keresni, amelyre pedig számos alkalmazás elérhető már a piacon. Megvizsgálva ezeket, a BL az *EricomNow WebConnect* alkalmazása mellett döntött.

Mire a törvény életbe lép, a hozzáférés következő lehetősége lesz kialakítva a hat könyvtárban:

- A felhasználók bármely, a Digitális Könyvtári Rendszerben tárolt, az e-köteles részét képező tartalmat megnézhetik majd (PDF formátumú e-folyóiratokat, archivált weboldalakat, e-folyóiratokat és más típusú dokumentumokat XML-ben).
- Tiltva lesz a jogosulatlan másolás.
- Biztosítva lesz, hogy az e-kötelestartalmak csak erre kijelölt eszközökkel, ellenőrzött körülmények között legyenek nyomtathatók.
- Az e-tartalmak minden kötelespéldányra jogosult könyvtár olvasótermében elérhetők lesznek, mégpedig olyan gépekre telepítve, amelyek más célokra is használhatók (katalóguskeresés, előfizetett tartalmak keresése), s akár internet-hozzáféréssel is rendelkeznek majd – vagyis a legkülönbözőbb hardver- és szoftverkörnyezetben is használhatók lesznek.
- A legkorszerűbb jogkezelő rendszerek előnyeit kihasználva oldják meg a konkurens használat kizárását, ahelyett, hogy hosszú órákra blokkolnának egy-egy dokumentumot a felhasználók elől.

A könyvtárak reményei szerint lehetőség lesz még a következőkre is:

- A könyvtári helyiségekben a felhasználók saját laptopjaikon is használhatják majd a tartalmakat, persze csak akkor, ha a kiadók biztosak lehetnek abban, hogy a megoldás megbízható és a beszolgáltató tartalom is biztonságban van.
- A tartalmak nemcsak PC-ken és laptopokon, hanem más, akár hordozható eszközökön is elérhetők lesznek.

Vagyis, ha egy olvasó, mondjuk a Skót Nemzeti Könyvtár *Aquabrowser*²³ nevű rendszerében ke-

res, a releváns találatok közül azokat fogja tudni megnyitni, amelyek esetében ezt a megkötött licenc-megállapodások megengedik. A kötelespéldány-szabályozás keretében beszerzett anyagok linkjére kattintva pedig egy olyan biztonságos felület nyílik meg számára, amelyen az adott tartalmakat jogszerűen tekintheti meg.

Zárszó

A cikkben említett projektek még nem fejeződtek be, akár változhatnak is, s jelentősen befolyásolhatja a kimenetelüket, hogy hatályba lép-e a kötelespéldány-törvény 2013 tavaszán. Reményeim szerint jövőre, a LIBER éves konferenciáján már konkrét eredményekről számolhatok be.

Hivatkozások

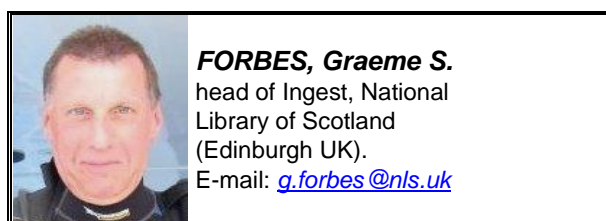
- ¹ Elérhető: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/28/contents> [Ford.]
- ² Elérhető: <http://www.irishstatutebook.ie/2000/en/act/pub/0028/index.html> [Ford.]
- ³ <http://www.legaldeposit.org.uk/> [Ford.]
- ⁴ Bővebben: <http://www.bl.uk/bibliographic/clscp.html> [Ford.]
- ⁵ Bővebben: <http://www.rdatoolkit.org/> [Ford.]
- ⁶ http://www.culture.gov.uk/what_we_do/libraries/3409.aspx/
- ⁷ *Consultation of the Draft Legal Deposit Libraries (Non-Print Publications) Regulations 2011*. 30 September 2010 – 11 January 2011: <http://www.culture.gov.uk/consultations/7449.aspx> (Letöltve: 2012. május 29.)
- ⁸ *Consultation on the Draft Legal Deposit Libraries (Non-print Works) Regulations 2013*. 24 February – 18 May 2012: <http://www.culture.gov.uk/consultations/8878.aspx> (Letöltve: 2012. május 29.)
- ⁹ National memories and digital delays. The Times. 25 May 2012.
- ¹⁰ Bővebben: <http://www.bl.uk/aboutus/stratpolprog/legaldep/members/legaldepositmembers.html> [Ford.]
- ¹¹ Bővebben: <http://www.bl.uk/aboutus/stratpolprog/digi/index.html> [Ford.]
- ¹² British Library Legal Deposit Programme LDP 08: Strategic Ingest Platform
- ¹³ British Library Legal Deposit Programme LDP 04: Infrastructure Improvements
- ¹⁴ <http://www.webarchive.org.uk/ukwa/>

- ¹⁵ Lásd:
<http://www.bl.uk/aboutus/stratpolprog/digi/domresproj/index.html> [Ford.]
- ¹⁶ British Library Legal Deposit Programme LDP 10: Document Harvesting Pilot
- ¹⁷ <http://www.portico.org/digital-preservation/about-us>
- ¹⁸ British Library Legal Deposit Programme LDP 01: eJournal Outsourcing
- ¹⁹ British Library Legal Deposit Programme LDP 05: Publisher Deposit Facilities
- ²⁰ Code of practice for the voluntary deposit of non-print publications/
<http://www.bl.uk/aboutus/stratpolprog/legaldep/voluntarydeposit/index.html> (Letöltve: 2012. augusztus 1.) [Ford.]
- ²¹ British Library Legal Deposit Programme LDP 07 eBooks Ingest Pilot
- ²² British Library Legal Deposit Programme LDP 03: LDL Access
- ²³ <http://discover.nls.uk/> [Ford.]

<http://www.culture.gov.uk/consultations/8878.aspx>
(Letöltve: 2012. május 15.)

- 2) Consultation on the Legal Deposit of non-print works. London: DCMS, 24 February 2012.
http://www.culture.gov.uk/images/consultations/Consultation_on_the_Legal_Deposit_of_Non-Print_Works.pdf (Letöltve: 2012. május 15.)
- 3) GIBBY, Richard – BRAZIER, Caroline. Tortoise or hare? Learning from the development of e-legal deposit legislation in the UK. Paper presented at IFLA Conference, Puerto Rico, 13-18 August 2011.
<http://conference.ifla.org/past/ifla77/193-gibby-en.pdf>
(Letöltve: 2012. május 15.)

Beérkezett: 2012. VIII. 1-jén.

Fordította: Kovácsné Koreny Ágnes

Irodalom¹

- 1) Consultation on the Draft Legal Deposit Libraries (non-print works) Regulations 2013.

Jelentkezési felhívás segédkönyvtáros tanfolyamra

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár (BME OMIKK) emelt szintű OKJ-s segédkönyvtáros tanfolyamot hirdet.

A végzett hallgató munkaköre: segédkönyvtáros. Az oktatás elsősorban gyakorlati jellegű, amely a vizsgakövetelményekben is érvényesül.

A tanfolyam **2013. januárban**, keresztféléves képzés formájában indul.

A képzés időtartama két félév.

A foglalkozásokat hetente egy alkalommal, csütörtökönként tartjuk, illetve minden hónap utolsó hetében kétnapos elfoglaltságot jelent a tanfolyam (csütörtök és szerda).

A tanórák mindkét napon 8 és 17 óra között zajlanak 60 perces ebédszünettel.

Részvételi díj a két félévre 150 000 Ft + a 2013-as vizsga időpontjában aktuális központi díjszabás szerinti vizsgadíj (kb. 65 000 Ft)
Felvételi vizsga nincs, a beiratkozás feltétele az érettségi bizonyítvány bemutatása.

A tanfolyam jegyzeteit, segédkönyveit kölcsönzés formájában biztosítja a szervező intézmény.

A képzésre azoknak a jelentkezését várjuk, akik a könyvtári munka gyakorlatát rövid idő alatt kívánják elsajátítani, és a számítógép használatában négy ECDL modul megismerésével jártasságot akarnak szerezni.

Jelentkezni az alábbi címre eljuttatott (kitöltött, kinyomtatott) jelentkezési úrlappal lehet:

BME OMIKK segédkönyvtáros képzés

1111 Budapest, Budafoki út 4-6.

A jelentkezési űrlap a BME OMIKK honlapjáról letölthető

Jelentkezési határidő: **2012. december 15.**

További felvilágosítás a **463-3534**-es telefonszámon és a gylengyel@omikk.bme.hu e-mail címen Lengyel Gyöngyitől kérhető.

¹ Bővebben a témáról a British Library <http://www.bl.uk/aboutus/stratpolprog/legaldep/index.html> oldalán tájékozódhatnak. [Ford.]